

~~A13/8/82~~ 933 60506/1068 K34/82
 PP. 1-21

"Letswalo tribe,
 misc. data.
 false rumours of
 repatriation; place
 names origin"

H. M. Mahlabe

Makhaung School,

P.O. Moetadimo

Via Trichardt'sdal,

6-3-1960.

1: Dikhane tša the tšwa Natal:

(1) Ka tšona di 6-3-1960, ke be ke le kowa
 ga Mmamathola, ka bakeng la go nya-
 ka go kwa dikhane tša bona. Ke ka
 letsatsi la sonaga. Batho ba bothale ba
 taetsa ke the taêla kudu the gafi.

2: The taêla le the gafi. Mōya wa
 the taêla, a o bogale, le gona a wa
 thalefa. O bile a o e khogomose.
 mang le mang ba raloka ka yena gammo-
 go le bana. Mōya wa gwe o dumêla
 ka moka tše we di bolwa bolwago ke ba-
 tho.

3. Mōya wa the gafi: Ona o bogale le
 bothale bja gogaloga. Ge di tha be-
retse, o ka the ke wa moteba le gore
 ke mogafi. Ge di ka phaphamala, ke
 gona a boniwang ke mang le mang gore
 ke mogafi. Ka lona letsatsi le la di 6-
 3-1960, ke ge di tha ile mogong. Mogong ke

gore e be di t̄ha robet̄se.

4. The t̄shaba t̄ha ga mmamathola the t̄ha-
lifile kudu. Goriale ke dipolabolo t̄ša
batho. Dit̄shaba t̄še dingwe ke ditaēla.
Ditaēla ke bo tumet̄ša ba gapi, ba bja-
le t̄ka bana ba ba nnyana. Ge motho a re
o hoše, o wa dumēla. Mo a re, a wa hora,
o wa dumela. Ka baka le we, o ka the ke
wa t̄eba boemō bja gwe. Bothale t̄bja
bona bo ba fetōsit̄še ditaēla, ka baka
la memōya ya bona. Memōya ya bana
e no dula e gopola go boēla Nareng. Le
ditoro t̄ša bona di bja le. Ke mokhwa
o we ba no dumēlago bofora.

5. Legafi la Natal. Ka t̄sona di 6-3-1960
go ilē gwa fit̄ha legafi Metz ga mmamathola.
O ilē a t̄ēna ka mōsata, a dumediša ka mola-
ō. Maduma a ilē a amogēlawa ka mokhwa
wa molaō. Ba ilē ba but̄sišana maphelo
ka mokhwa wa molaō. Mohumagadi wa
khoši, a mmot̄ša bolwet̄ši bja khoši. Mo-
gafi o ilē a re, le nna ke rumile ke
ba mmušō wa Natal. Ba it̄še ke te ke
mmot̄še gore ka mosupulugo ka di 7-3-1960

le lukiše diphuthô tša lena, dilore di a ta,
di tlo le rwala, di le boetsa morago. Mokuma
— gadi o ilê a re, botša Malesele, še ba we
ka kowa lekubeng.

6. Malesele ke mmasila. O ilê a ya a hwetsana
a robetše. Matolo a morena, a be a lebeletše
gôdimu. Ka mokhwa o we, ke gore a be a
kwaetše. Tama khoši. Ba ilê ba mo dumêla.
O ilê a re, ke nna the tšwa Natal. Ke ru-
milê ke ba mmušo. Ba itše ke te ke le botše,
gore ka mosupulugo ka di 7-3-1960 le boêla
morago. Morena o ilê a mmotšisa lengolo le
we a tswago na lo molaong. Mogafi o ilê a
feta.

7. O ilê a tēna moteng wa Masilu. Tama mo-
rena. Ba ilê ba dumêla. Phelang. Ba ilê ba
re, aowa re a phela. Le nna ke a phela.
Ke tšwa ke le Natal. Ke rumile ke ba mmu-
šo, ba itše ke te ke tibiše ba ga mmama-
thola gore ka mosupulugo le boêla morago.
Lehono le swanetše go lukiša ditso tša
lena. Ke be ke le ka mo mošata, morena
o ilê ko botša Solemon. Ke yēna yo we a
ta go tibiša batho.

8. Masilu o ilê a botša ba agišane mantšu a morumiwa. Motho yo ke ngwana wa mmušo. O re, ba mmušo ba re, likišang dithoto tša lena, ka moswana le boêla morago. Ga na bjale o ya go tibiša Solomon. Yo mongwe wa bona, o ilê a re, sekgote wee, ga mma thari ya namane, ga mma pelega batho.

9. Morumiwa o laudisetsa morena Solomon mantšu a mmušo. O ilê a fitša a dumediša ka mokhwa wa molaô. Maduma a gwe a ilê a amogelwa. Ke rumile ke ba mmušo. Ke fetile ka mōsata, morena o ilê ke te ke go botše, wena o ta letša phalafala gore batho ba khobakane, ke ba botše mantšu a mmušo. Nka no ba ke go lumile tebe. Mmušo o re, le lithukiše, ka moswana dilore di a fitša, di tlo le rwala le boêla morago.

10. Phalafala e ilê ya lla, banna le basadi ba ilê ba khobakana. Morena lekhotla la Banareng. Le bitša ke nna ka baka la motho yo. Ke ngwana wa mmušo, o rumi-

Iwe. Le fotheng ditêbê, le theletse mantšû a we a rwelego. Ke ta boêla ke du lê fathe. Ngwana wa mmušo, o ta êma a le botšê.

11 Masie o ilê a êma pele ga lekhota. morena lekhota la Banareny. Pele ke a le dumedišû. Le bona ba mmušo, ba le dumedišitšê. Ba nthomile go lena, ka mošata ke tšwa ke le ka gona. Morena o nthometšê mo go morena solemo. Ke nna morumiwa wa mmušo. Ba ilê ke te ke le botšê, gore le e thukišê, ka mosupulugo dilore di a ta. Di tило le rwala le boêla morago. Ke ôna mantšû a mmušo a we. Ge a riale, a boêla a du la fathe.

12. Morena solemo a goma a êma. Le a kwi le mantšû a a tšwago le ngwana wa mmušo. Ba ilê ba re, morena. Go ilê gwa ba le thabô le legolo. Mphulukwane o ilê wa lla. Ba ilê ba re, sekgote wee, re a boêla sekgote ga mmathari ya namane, ga mma pelega batho. A gwa ka gwa ba le motho yo a ilego a ganetsa. Ka moka ba ilê ba kholwa ka mantšû a morumiwa.

13. Morumiwa o ilê a tšwela pele le go fa bo-
thatse ka mantšu a mmušo. Ba mmušo ba bu-
tšê diwaelese, ba theletš^{tšê} gore ke fithile
naa. Diwaelese di ta amogela mantšu a
lena le aka ka go epella koša. Ke yōna
tšhupō ya gore ke nnete ke fithile. Taba
ya bobedi, go ta nyarêla folai matšhene
e tala. Koša ya gona e we e swanetšego
go e-pellwa ke mmamolopeng.

14. Morena Solomon o ilê a tswara mokoko a
bolaêla morumiwa. Ba ilê ba mo apeêla
tša goja. Basadi ba ba nago le mabjala,
ba ilê ba ntšha mesomo. Morumiwa o ilê a
ja a nwa. A be a beilwê ka gare ga
ngwako. Ka morago ga mo a feditšego
ja a tšwela ka nte. Ka moka ba ilê
ba dula fathe. O ilê a re, bjale re
swanetšego epella koša e.

15. Koša ke Mmamolopeng. Bjale mo go ta
ngwadiwa mmamolopeng ka bofalo. Ke yōna e
Mmamolopeng le apa bjang lena. Mmamolopeng
le apa la nyamollo. Nna nka tšhaba le ngwako,
ka ya swazeng, ka napa ke di ke lla. Ngwako

morwa mmatšhakha. Mokhatse, makhatse di-
ngwe mašako a diya. Taba tša ka nna nka bo-
tša mang, nka botša bo mme motswadi, ka ya
Swazeng. Nna nka tšhaba^{le} Ngwako morwa mma-
tšhakha.

16. Ke yōna koša ya gona e ya ka gōdimu.
Mothabendi o tšwela pele le go thabella, ba-
gobedi ba mo šetše morago. Thalošo ya lentšu
le Mmamolopeng + Mma. Molope, molopeng. Le nye-
le mantšu a mararo. Mma ke motswadi wa go bēlē-
ga motho. Mmolegiwa o mmitša mma. Molope. ke
leina molope. Motho a ka sekela bjang, a bo tēma.
ge a bo temile, wa rwala o buiša gae. Re bo bi-
tša molope. O hwetšana ba bolaike khomo, ba go-
fu the kobela. O nyaka mathare, wa the phu-
thela. Ke moka ke molope. Molopeng. Ke thelo the
the nago ka gare ga molope.

17. Tha ka molopeng the feba ke mo-phuthedi.
Ke nyepo. Bjale mo košeng ya mmamolopeng, re
hwetšana gore molopeng ke leina la motho. Motho
yo we ke wa monna. O ilē a tšeya mosudi.
Bjale a be a febana kudu. Le ge a bāna
mmatswala wa gwe a be a tha tšhabe. Mma-
tswala wa gwe, o ilē a okwa bathako ku peelong.

18. Tha ka peelong ya tswaledi the teba ke mong tswaledi. O ilê a thaba theema the we, a thabêla ngwetsi. Ngwetsi le yêna o ilê a kua bothoko. O ilê a re le apa bjang mmamolopeng, le apang la go nyamolla. Ke apilê o di kwilê, ke moka ngwetsi e napa a thôma koša e we ya ma mmamolopeng. Batho ba we ba go ba ba le gana, ba thôma go sola ngwetsi. Le go thompha a o thomphe mmatswala wa go. A wa swanêla go nore mmamolopeng, o be o swanetše gore lena mmamolopeng. Aretse ke bona bana ba pakafeno. Di ya kwala, bogadi bjona a bo gana.

19. Thalošo ya lentšû le go nyamolla. Mmatswala o swanetše go thompha ngwetsi. Le yêna o swanetši go mo thompa. Je ba thomphana, bu ta tšhuba mollô wa tuka. Ka baka la thomphô, mmatswala o tu bipa dibi tša ngwetsi. Ke ôna molaô wa gana. Ka nyatšano e we ya bona, mmatswala o ilê a bipulla dibi tša ngwetsi. O ilê a di bipulla ku go mo nyamolla. Ke gore a bolubola diphiri tša gwe ka moka ga tšona. Ngwetsi o ilê a o kua bothoko kudu. O ilê a bošša mma gwe ditaba tša mmatswala wa gwe. Go ku-

one gove ke tšhaba le morwa matšhakha. Ke
ya go kwa ngwanaka. Bogadi ba khotella. Nna
ke llê dithoto tša bona.

20. Koša e mamolopeng e ilê ya e pe-
llwa le khoteng. E šupa goveeng. Ka
dikhopolo tša batho, ba ilê ba re e
šupa mantšu a we a tšwilego a rwe
le. Ke nnete ka moka ra hwe tša-
na go le bjale. Mafello a koša.

21. Folai-matšhene e tala. Ka nnete e
ilê ya feta. The tšhaba tha Banareng
the ilê tha thaba kudu. Ba re sekgo-
te wee, re a boela sekgoṭe sa mma-
thari ya namane ya mma pelega batho.
Ga mma noga e bošego matšhoše, e
tšhošago le motha e hwile. Mmuša
a o lathe bana ba ona.

22 Dulang fathe, goriale ke morumiwa
wa mmušo. Ka moka ga bona ba ilê ba
dula. The letšang. Ba ile ba thaeletša.
Mosadi a bolaya monna, re a bolaya. Mo-
nna a bolaya mosadi, re a bolaya. Batho

ba ilê ba thôma go makala. Le yêna
mmolai wa khogo a thôma go swaba.
Mabjala a rena a lobile.

23. Banna ba bedi ba fitha. Banna
ba we ba ilê ba šala ba wetšekwa-
leng ga mogafi. Ka moragonyana ga mo
batho ba tha ngunanguna, ba bôna ba-
nna ba ba bedi ba fitha. Ba fithile ba
dumediša, maduma a bona a ilê a a-
mogêlwa. Re a tšhoša, a re, tšhoše.
Goriale ke banna ba ba bedi. Re tšama
re nyaka motho yo. O re tšwênja
kudu ka bakeng la gore thôgô ya gwe
a e tšee ga bote. Makhwa wa gwe
o wa gafa. Di fite. Di ilê tša bule-
ga. Ba ilê ba tšeya mogafi ba tšoga
nae. Mafello a ditaba tša mogafi.

24. Moleta ngwedi o leta letsufi. Bônang
lehono re no taetsa ke thephapharega
tha mogafi. Mo la banna ba la ba be-
di ba theba fitha, ka moswana e be
e tonoba le-khutukhutu la le fêla.

25 Thaloša ya mantšu a: Thephapharega le le-
kukutukutu. Diphapharega ke ka buntši.
 Lentšu le we le šupa motho yo a no thepelago
 a e-ya mo we a tha go febega. A le šupi mo-
 tho wa thetaela goba mogafi aowa, le mothali-
 fi a ka no phapharega ka baka la go the tebe
 naga. Makukutukutu nka buntši. Le šupa
 go bolokanya dithoto tša bona. Ka gobane le-
 ntšu la mogafi, le ilê la re, le tukišeng mo-
 supulugo le boela morago. Go no ba bjale ka mo-
 khudugo. Yo mongwe a lebele yo mongwe. mo-
 ngwe le mongwe o kutugana le merwadana ya
 gwe.

26 Ke ngwadile makhukhukhuta makukutukutuka
 baka la polabolo ya bona Banareng. Ka the ga
 gešu ke makhukhukhuta. Ga go makatše di-
 polabolo tša rena di fapane kudu. Le ga go
 le bjale re Barôka ka moka.

27 Ba ga mmamathola megopolo ya bona e nya-
 mile. Ba bona gare poela morago a e thale gona
 mohumagadi Flora ngwaga o, o limile. Ngwa-
 ga o wa 1960. O budušitše mabêlê. Ba maraka
 a dikhomo ba ilê ba bulêla dikhomo, tša ya
 tša ja. O ilê a bega ditaba ga morena W.

Aspaga. O ilē a roma mapodisa a di thare gore ba yo ba tibiša, dikhomo a di nyakege ka temong ya batho. Ba ilē ba kwa, ba thokomela dikhomo tša bona.

28. Basadi ba ephile maata a go sekela mabjang. Ga go ntwa e e tha felego. Rena bana ba rena ba ka ba ba khumiwa ke metse. Ba fithile ga morena W. go khopela dipampiri tša go sekela mabjang. O ilē a ba fa tsona. Ba feno fathe go sekela mabjang. Ka mokhwa o basadi ba naga ka gona, go bontšhagala gore ngwaga o wa 1961, ba bantši ba ta lema. Le ka dipolabolo tša bona re a di kwa.

29. Ba bantši ba limile ka gare ga mete ya bona. Ba budisitšē lōtša, ditomarapo le marotse. Motho o re, mo la e be ke limile tšhemo bana ba ka e be ba ta phela. Dikhomo tšona o hare ke dikolobe. Ngwaga o mongwe le o mongwe di a tswala. Ba e bitša gore ke naga ya levuō. Mafello.

Maina a mebota.

30. Mmoto nka o thii bjale go tšamile go e ba le meedi. Ge re tēna ka keitō ya ga Mmamathola, ro hwetšana mo bana ba thekolo ba tiyago khwele ya thekhowa. Ba e bitša (Football) ke gona khweleng, Posong, Mabenkeleng, Mošata, Mma-dikhone, Mokhwalong, Siliki, Bolatha-tšhetē, Kha-phe-madi, Thekoma le Rakoma.

31. Posong, Thekolong, Mošata, Matsela-pata, Madikhoneng le mokhwalong. Maina a, a ka madulong a toropō. Bathoba gona e ba dumellwa go lema. Motho yo we a dumeletšwego ke khoši fela.

32. Thalošo^o a mantšu a: Matshele pata, Madikhoneng le mokhwalong. Ge o fe-ta Thekolong, o libile mošata, o ta hwetšana dipata tše pedi. Ya go ya bodikela bja Bokhalaka, e ya mošata. Ya go ya bothaba-tšatši, e libile ga Rakoma. Bjale mo ba tshela pata ya go ya ga Rakoma, ba e tšwa ka mo-sata, ba tshelēla malaeneng. Ba a bitša Matshele-pata.

33. Madikhoneng. Ke leina la mote. Mote o we ke wa ~~le~~ mohumagadi wa ¹khosi. O dula moteng wa gwe, khosi le yena o dula ga wa gwe le mosadi yo mongwe. Ke basadi ba ba bedi. Madikhoneng ke yo we a dulago a le nosi. Ba mmitša madikhoneng ka baka la gore lapa la gwe le agilwe ka dikhone. Makhwalong. Moago wa mo we, o bitšwa ka mokhwa o we ka baka la mothare. Ke mothare o mogolo. Leina la ¹ona ke mokhwalo. Ke moka ba napa ba go bitša makhwalong.

34. Ja Siliki. Ke leina la ntona. Mmoto o we ba o bitša ga Siliki. Ge o fetta makhwalong o ya gona.

35. Bolatha - tšhete goba modula-theko. Leina la pele ke la modula-theko. Dilore tša go khudisa ba ga mmamathola, di ilē tša latha modula-theko ka fathe ga motouma o mogolo. Maphodisa a dithare ba ilē ba napa ba dira thekantse tha go ba apeela tša go ja. Leina gwa napa gwa gola la modula-theko.

36. Leina la modula-thelo le hwilê ke Bolatha-tšhete. Tšhete ke le kheswa. Leina le, le ilê la nyarêla ka mokhwa o. Lebaka la mo ba gammamathola ba fittha metz, go be go na le matente khwiting ya noka ya moetadimu. Monna yo mongwe wa matente, o ilê a tēnêla mokhekolo le bana ka tenteng. Je ba mo khowella. O ilê a tšwa, a tšhabêla tenteng ya dikharebe. Le bona, ba ilê ba thaba mokhosi. O ilê a bōna gore banna ba tšwilê ka matenteng, ke moka a napa a tšhabêla matenteng. O ilê a ba šiya ka lebelo. Ba ilê ba goma, ba boêla malaony.

37. Moso a ona lešidi, bo ilê bja-atha. Ba bolabola ka monna yola wa bošego, Ngwedi e be e le wa letōpana. Ke gore o be o tagile kudu. Mmalo! motho yola e be e le moloi, ka gobane a be a kitima mapono. Ba ilê ba thā bolabola ka mokhwa owe, ba o kwa motho a re di kobo tša mongwe. Ba ile ba ya. Ba hwe-tšena borukhwe, hempa le katiba. Ke moloi wa mokuta mang wa go latha ditšwero le fokeng. Moloi a šiffa ditšwero

Ka ntong ya gwe, Thepoto o ilê a baloka dikobô. Re ta bôna mo a ka theke a utuluga.

38. Makompo a mabedi a utuluga. Banna ba we ke ba rumiwa. Re rumile ke monna yo mongwe wa rena. ~~A~~ A be e nqwelê bjala kudu ka baka le we, o lathegetswe ke tšhete ya gwe. Moluki wa tšhete, o ilê a butšiša leina. Ke mang. Ba ilê ba leka go utaleina. Ba re go banna, thepelang lo butšiša leina la gwe. Ba ilê ba re ke Robert Moseamedi wa Mantšhapeng. Ke wa mantšhapeng ya kae. Ke Mothabine.

39. Dikobo di swanetše go lopollwa. Ka moragô ga mo ba bolabotše leina la gwe, ba ba re, di a lopollwa. Ba ilê ba goma ba boêla, Ba itše di a lopollwa. Monna o ilê a ntšha ponto. Ba ilê ba iša. Ba ilê ba gana. A goma a ntšha tše pedi le lesome. Ka moka ya ba diponto tše tharo di naga le lesome la mašelang. Molato wa go lopolla dikobô wa fêla. Ba ilê ba mo fa dikobô tša gwe. Ke ge ba napa

ba rēla mmoto o we leina la Bolathathete. mafello a Bolathathete, go dula Solomon. Tona kholo ya Mmamathola.

40. Mmoto wa khapha-madi. Le ona e t̄ha - le mmoto wa morena Solomon. Ke gove go dula batha ba gwe. Kudu o dula Khapha-madi. Leina le le ilê la nyarêla ka baka la matente. Monna yo Mawela, o ilê a o kwana le mosadi wa gona. Mong wa mosadi a be a Soma Tzaneen. Mong wa motê o ilê a fit̄ha. Aowa mosadi a mo apeela t̄ša goja. Ka morago ga mo we ba ya malaong. Mosadi peelo e bothoko bjale a t̄ebe gove a ka diva bjang. Mong wa motê o ilê a robala, a beilê molamo ka mathogong.

42. The thotolo the ilê t̄ha fit̄ha bošego. O ilê a fit̄ha, a kokota le bati. Mosadi o ilê a no homola. Mong wa nto, o ilê a tsoga, a ya a bula le bati. O ilê a gopola gove ke mosadi, a iša molomo wa go mo khisa khisa. Mong wa motê a mo t̄ija ka molamo. O ilê mo a re, o wa t̄huba, a mo tiya mageta. O ilê a wêla fat̄he. O ilê

a gomela ka ntang, go tšeya mphaka wa go mmolaya. O ile mo e boya, a hwetsana gore o tšhabile. O ile a tšhabela moteng wa yo mongwe.

H3. Monna o khapha - madi bakeng tša pu-la. Mmallo! o dira bjang. Goriale ke mong wa mote, ke wisitse ke thetšeleletsê. Taba e, e ya boifisa ka baka le we, ke swanetše go go isa ntoneng. Mokhaphi wa madi a aka e o kwana le go isa ntoneng. O ile a feta, a ya a fita tenteng.

H4. Mong wa mosadi, o ile a butšisa mosadi gore motho yo la ke mang. O ile a bona gore monna, o kwatile ka maata, o ile a mmotša gore ke Mawela. O nyakang mo. Ke molapisi, tšutsi le lengwe le le lengwe, o ta a ntšwenya mo. Ke botala ke mmotša gore a ke rate. Monna o ile a khodiša ke dipolabolo tša mosadi. Ke moka ba robala.

H5. Mong wa mote, o ile a bitša banna ba agišanego nabō. O ile a ba bega taba. Ba ile ba mo fetola, ka gore pele ga lehu

go êta mong wa lona. O ilê a re, ke nyaka go romêla mosadi yo, mo we, maneng wa gwe. Banna ba ilê ba mo gametsa. Ba ilê ba re, yo mogolo, o no gata tshipi a e bōna e fiša. Le yēna o ilê a re, di ya okwala. Ba-golo-golo ba ilê ba re, Tshipi ya gata ngwe e a menama. Ka goriale mo we, a ke nyake go nyatsa mantšū a lona.

46. Banna ba ilê ba leboga mantšū a mong wa mosadi. O wa di bōna wena mosadi, taba ya mohuta o, a e nyakege. Ntō ke tšefu. Mo la a go hwetsane le monna yo we wa go wa bobedi ka ntong, le hono nka be re bolabola tša maretē a matabo. Ke moka ba napa ba bitša mmoto o we Khapha-madi. Mafello a taba.

47. The loma. Ke leina la mmoto. Le ōna e thalē wa morena Solomon. Ge re fetā ōna re ya ga Rakoma. Ona o ilê wa hwetsana leina ka ntwa ya basadi. Go be go nwewa bjale. Bjale basadi ba thōma go ōmana. Ka moragō ga kōmano, ba napa ba thōma ntwa. Ba ilê ba lomana ka mēno. Ba ilê ba ba lamola.

48. Ke moka ga bona ba gobatsane. Ba ilê mo bare, ba bolabola ditaba tša bona, ba the ke ba hwetsana ba hwetsana nnete. Ba hwetsana gore ke ditaba tša bjala. Ge ba lebella go gobatsana ga bona, ba hwetsana gore ba gobatsane. A ba ka ba e diru taba. Ke ge ba bitša mmoto o we gore ke Theloma. mafello a taba.

49. Mmoto wa Rakoma. Ke batho ba we ba ilêgo ba khuduga ga bote. Bona beng ba ga Mmamathola, ba ba bitša gore ke tšona dinokwane. Dinokwane ke gore dihwirihwir, tša go botša makhowa gore ba re khuduše. Ke bona bo praka bogošī. Mmoto o we a ona maina a mantši. Ke ga Rakoma. mafello.

50. Ditaba tše tša gōdimu ke dihwetsane lona letsatsi le la, la ka gōdimu. Ke ka letsatsi la sontaga. Ke be ke apere bjale ka bona. Ke gore e be ke tha apara tša bo-podisa. Ke ona magane a we ke ilego ka hwetsana. Mafello.

Morena a the ke a fêla peelo mo a tha
 bone dipampiri tša go tšwa go nna. Ke
 mat nyaka kudu go ngwala ditaba bjale
 diphiyō di pedi. Ka baka le we ke boye
 ke lapilê kudu. Mōya wa ka o phiyong ya
 go ngwala, mo la e be e ke e ka ba mo-
 somo wa go tibiwa ke batho. Le ga go le
 bjale ke tha tšwere. Ke ngwala ditaba
 tša moruleng wa Makhaung le Madera.
 Ke ta diromêla ka moragō.

Morena a dumêlê ka maata a magoto.
 Nka thaba kudu ge morena, a ka amogê-
 la dikhang tše. Ke dikhang tše ke di a-
 nêgêlago Morena.

Ke ta êma fa.

Ke nna wa lena mothomphegi,
 H. M. Mohlabe.

ends 933